שבעת ימים פרק ראשון יומא ד.

לטומאת כיסו. שמא אם יזקק לאשתו ותראה דם בשעת ביאה ונמצא טמא שבעת ימים כמשפט בועל נדה ולא יכול לעבוד ביום הכפורים: **זה וזה.** כהן ביום הכפורים וכהן דפרה: **כל שבעה.** ימי הפרשה: **מכל חטאות שהיו שם.** מכל פרה ופרה היו נותנין קצת למשמרת מן האפר כחיל כך שנינו במסכת פרה (פ"ג משנה ח). ואני שמעתי [3] אפר פרה של משה לא כלה: **דהואי נמי הואה.** בפרישה דמלואים כל ז' דכתיב (ויקרא ח) ויז על אהרן וגו' וכתיב שבעת ימים ימלא את ידם כל ז' עשה להם כמוך יום הראשון: **וכמלואים דם.** הזאת מלואים של דם כדכתיב: **דתני ר' חייא בו'.** לקמיה בשמעתין מייתי לה: **מעלה בעלמא.** בפרה כדאמרן וביה"כ לכבוד כניסת מתנה שכינה: **תניא כוותיה דרבי יוחנן.** דיליף ממלואים: **כריש לקיש.** דיליף מסיני: **בזאת.** קרא יתירא הוא כדלקמן למדרש ביה ודרוש ביה הכי בזאת התורה האמורה בענין במקום אחר יבא אהרן אל הקדש: **מאי היא.** באיזה ענין: **ושימש יום אחד.** עבודת שמיני הוטלה עליו שנאמר (ויקרא ט) קרב אל המזבח: **לאפוקי לדוקים.** שהיו משנין עבודת קטורת יוה"כ כדלקמן בהוליאו לו (דף נג.) שהיו נותנין הקטורת על האש בחוץ ואחר כך מכניסים: **וכשם שמפרישין.** לא מקרא יליף לה אלא מעלה בעלמא: **לחנכו.** ללמדו: **אמרת.** אמור מעתה: **מאי בזאת.** לשון נקבה פר ואיל דכתיבי בתריה אלו נקיבות הן: **שמע מינה.** בענין מלואים ופרישה לשון נקבה: **כהן גדול קמא.** אהרן לבדו כל ימיו אכל [4] דורות הבאים לא מנהוג אלא נאמר אלא אהרן: **זה** [5] **מעשה בו'.** כלומר אי אתה יכול לומר ויכפרו להר ולא למשה ואלו עשה ימים הן שהיו מרחש חדש שבאו לסיני עד יום מתן תורה ואין כאן פרישה כלל למשה שהרי אותן עשה ימים עלה וירד בהשכמה להזהירן על פרישתן מן האשה ומצות הגבלה זאת לא תאמר לפי שזה מעשה היה אחר עשרת הדברות בתחילת ארבעים יום שנכנס למתנה שכינה להיות שם עם ה' לקבל הלוחות ולקמן [6] מפרש מהיכא פשיטא ליה דאחר עשרת הדברות היו עשה ימים הללו: **ר"ע אומר.** קודם עשרת הדברות היה ועשה ימים הללו הם עשה ימים שמרחש חדש עד יום מתן תורה וכשביעי קבלום ומשה וכל ישראל עומדים לקבל עשרת הדברות כדאמרינן (מכות דף כד.) אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום ואחר כך עלה כדי לקבל את הלוחות ולא היה שם פרישה כלל: ויכפרו

ימים כמו בסיני כדאמר רשב"ל אלא ליך פרישה שבעה ימים כמו במלואים וי"ל כיון דאשכחן ר' אלעזר דקאמר בסמוך ויקרא אל משה [משה] וכל ישראל עומדים וכו' והיינו כר"ע אלמא כרבי עקיבא דרים ליה לקראי משמע משמיה דר' יוחנן רביה אמרה ואף על גב דלא אמרה משמיה דרבי יוחנן אשכחן נמי בס"פ האשה רבה (יבמות דף לו:) כי האי גוונא אזל רבי אלעזר אמר לשמעתיה ולא אמרה משמיה דרבי יוחנן איקפד ר' יוחנן וכו' עד אף ר"א תלמידך יושב ודורש והכל יודעים שתורתך היא אם כן רבי יוחנן דרים להו לקראי כר"ע: במקום

לטומאת ביתו אמר ליה ר' יוחנן לריש לקיש בשלמא לדידי דילפינא ממלואים היינו [1] דתניא זה וזה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם דהואי נמי הזאה במלואים אלא לדידך דילפת מסיני הזאה בסיני מי הואי אמר ליה ולטעמיך מי ניחא במלואים דם הכא מים הא לא קשיא דתני רבי חייא נכנסו מים תחת דם אלא לדידך הזאה בסיני מי הואי אמר ליה מעלה בעלמא תניא כוותי' דרבי יוחנן תניא כוותיה דריש לקיש תניא כוותיה דר' יוחנן [1] בזאת יבא אהרן אל הקדש במה שאמור בענין מאי היא בענין דמלואים ומה אמור בענין דמלואים אהרן פירש שבעה ושמש יום אחד ומשה מסר לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה ואף לדורות כהן גדול פורש שבעה ומשמש יום אחד ושני תלמידי חכמים מתלמידיו של משה לאפוקי צדוקין מוסרין לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה מכאן אמרו שבעת ימים קודם יוה"כ מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת פרהדרין וכשם שמפרישין כ"ג כך מפרישין כהן השורף את הפרה ללשכה שעל פני הבירה צפונה מזרחה ואחד זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם ואם תאמר במלואים דם הכא מים אמרת נכנסו מים תחת דם ואומר [2] כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מעשה יוה"כ והאי בזאת מיבעי ליה לגופיה בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה אמרי אי לקרבן לחודיה לימא קרא בזה או באלה מאי בזאת שמעת מינה תרתי מאי ואומר וכי תימא יוה"כ קמא הוא דבעי פרישה כדאשכחן במלואים אבל ביוה"כ דעלמא לא אי נמי כ"ג קמא הוא דבעי פרישה אבל כ"ג בעלמא לא ת"ש כאשר עשה וכו' תניא כוותיה דריש לקיש משה עלה בענן ונתכסה בענן ונתקדש בענן כדי לקבל תורה לישראל בקדושה שנאמר [3] וישכון כבוד ה' על הר סיני זה היה מעשה אחר עשרת הדברות שהיו תחלה לארבעים יום דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר וישכון כבוד ה' מראש חודש

דאיכא תנא דסבר כוותיה אבל תימה לי מאי קא מייתי מהא דתניא כוותיה דרים לקיש דילמא רבי יוחנן אמר לך דאמר אפילו כרבי יוסי הגלילי דעד כאן לא קאמר ר' יוסי הגלילי אלא בסיני הכי הוה אבל לדורות לא גמרינן מינה לומר דתפני בפרישה שבעה

תנא בפרק ד' (הערל) (יבמות דף עד:) דסבירא ליה דאפילו מדאורייתא לא הותר בעבוד יום אלא דטמא מת דכתב בההיא פרשה ועבוד יום דשרן דאתי בק"ו מעמא מת מ"מ לדידיה בועל נדה לא אתי בקל וחומר דאיכא למיפרך מה לטמא מת שאינו מעמא משכב התחתון כעליון כבועל נדה ושמא ריב"ב כוותיה סבירא ליה:

נכנסו מים תחת דם. דלאו לגמרי דרשה גמורה היא הא דגמרי ממלואים אלא אסמכתא בעלמא דעיקר קרא דכאשר עשה ביום הזה יש לפרש דביום ראשון של ז' ימי המלואים אמר להם כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות כל ז' ימי המלואים וכן פרש"י פשוטו כפירוש חומש וכיון דאסמכתא בעלמא הוא אין לחוש אי אמרינן נכנסו מים תחת דם: **הזאה** בסיני מי הוה. וא"ת והא הוה בסיני הזאת דם דכתי' (שמות כד) ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויש לומר אותה זריקה לא היתה בשביל טהרה שהרי לא על משה לבדו זורק אלא על כל העם אלא דם הברית הוה דכתיב (שם) הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם אי נמי ה"ק הזאה כל ז' בסיני מי הוה ותימה לי דלקמן בפירקין (דף ח.) אמרינן אחד זה ואחד זה מזין עליו כל ז' ומסיק דלגבי משכת ויש לומר במלואים היא הזאה כל ז' אבל ביום הכפורים כדורות האחרונים גזרו על ההזאה משום שבות ואסרוה בשבת ותימה לי דלקמן מפרש ראשון שמא שלישי שני שמא שלישי וכו' ומנא ליה לגמרא דטעמא דרבי מאיר משום משאשת לימא משום דגמר ממלואים דהויא הזאה כל ז' ושמא רבי יוסי ברבי חנינא דקאמר הכי לקמן סבירא ליה כריש לקיש דלא גמר ממלואים אלא מעלה בעלמא משום היא משאשת ראשון דילמא שלישי וכו' אי נמי יש לומר אפילו מאן דגמר ממלואים סבירא ליה דקרא אסמכתא בעלמא וא"כ אי לאו דאיכא טעמא קצת לא הוו מצרכי רבנן הזאה להכי איצטריך לפרושי טעמא: **תניא** כוותיה דריש לקיש. דרבי יוסי הגלילי ס"ל כוותיה תימה לי וכרבי יוחנן נמי מי לא תניא הא ר"ע ס"ל כר' יוחנן דלא ילף מסיני וי"ל כבר אייתי לעיל תניא כוותיה דרבי יוחנן דעדיפא מינה דמתניתין סתמא כרבי יוחנן והדר קאמר תניא נמי כוותיה דרים לקיש

1. בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה: ויקרא טז ג
2. כאשר עשה ביום הזה צוה יי לעשות לכפר עליכם: ויקרא ח לד
3. וישכן כבוד יי על הר סיני וכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן: שמות כד טז

מסורת הש"ס

א) לקמן ח., ב) [ממד"ר יש יז], ג) [ע"ב], ד) [ל"ל כל הזבחים (ח:)],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בה"ג מ' אכל בדורות: (ב) שם ד"ה זה היה מעשה כל"ל:

תוס' ישנים

הזאה בסיני מי הוה. וא"ת לדידיה נמי דלא ילף פרישת פרה מקרא הזאה דפרה מנא ליה וי"ל דגבי פרה ניחא ליה משום דכמה מעלות היו בפרה אבל כאן לא היו מתקנין הזאה מלגם: בזאת יבא אהרן. פירשנו מפרש דאותה פרשה מדברת במלואים שמזכיר במיתת בני אהרן שהיתה במלואים: ושני תלמידי חכמים. נחד פני אלא טוכים הבנים מן האחד: ת"ש כאשר עשה ביום הזה. מכח לכפר מוקמינן ליה ביום הכפורים דלדורות:

תורה אור

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com